

Львівський інститут
Приватного акціонерного товариства
«Вищий навчальний заклад
«Міжрегіональна Академія управління персоналом»
(назва навчального підрозділу)

Кафедра психології та соціально-гуманітарних наук

Затверджую:
Заступник директора з
навчально-методичної та
виховної роботи

к.е.н., доц. Парфенюк Є. І.

М.А. (ПІБ)
30.08.2024 р.

Схвалено на засіданні кафедри психології та
соціально-гуманітарних наук
(назва кафедри)

Протокол № 01/24/25 від 29.08.2024 р.
Завідувач кафедри

к.психол.н. Компанович М. С.
(ПІБ)

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Риторика

спеціальності: 081 «Право»
(шифр і назва спеціальності)
освітнього ступеня: перший (бакалаврський)
(назва освітнього ступеня)
освітньої програми: Право
(назва освітньої програми)
спеціалізації:
(назва спеціалізації)

Львів 2024

Розробник (-и) силябусу навчальної дисципліни:

Дика Леся Євгенівна, старший викладач кафедри психології та соціально-гуманітарних наук

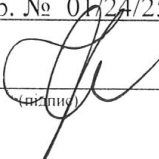
Викладач:

Дика Леся Євгенівна, старший викладач кафедри психології та соціально-гуманітарних наук

Силябус розглянуто і затверджено на засіданні кафедри психології та соціально-гуманітарних наук

Протокол від 29.08.2024 р. № 01/24/25

Завідувач кафедри _____ М. С. Компанович

(підпис)

Силябус погоджено з гарантом (керівником) освітньої програми

«Право»

(назва освітньої програми)

30.08.2024 р.

Керівник (гарант) освітньої програми _____ В. Г. Яворська

(підпис)

Силябус перевірено

30.08.2024 р.

Заступник директора з

навчально-методичної та виховної роботи _____ Є. І. Парфенюк

(підпис)

Загальна інформація про навчальну дисципліну

Назва навчальної дисципліни	Риторика
Шифр та назва спеціальності	081 Право
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Статус дисципліни	Вибіркова
Кількість кредитів і годин	3 кредита /90 год. Лекції: 16 Семинарські заняття: 14 Самостійна робота студентів: 60
Термін вивчення дисципліни	
Мова викладання	українська
Вид підсумкового контролю	залік
Сторінка дисципліни на сайті	https://li-maup.edu.lviv.ua/kafedry/kafedra-prava/metodychne-zabezpechennya-navchalnykh-dystsyplin-opp-prava-bakalavrskyy-pershyy-riven/vybirkovyi-navchalni-dystsypliny/rytoryka/

Загальна інформація про викладача. Контактна інформація.

	Дика Леся Євгенівна
	Старший викладач кафедри психології та соціально-гуманітарних наук
Дисципліни, які викладає НПП	Українська мова професійного спрямування, основи академічного письма
Посилання на реєстри ідентифікаторів для науковців	
Контактна інформація про викладача:	
Е-mail:	lesadika08@gmail.com
Контактний тел.	
Портфоліо викладача на сайті кафедри/ Інституту/ Академії	https://li-maup.edu.lviv.ua/kafedry/kafedra-psykholohiyi/osobovyy-sklad/starsha-vykladachka-kafedry-psykholohiyi-ta-sotsialno-humanitarnykh-nauk-dyka-lesya--yevhenivna/

Анотація до курсу. Пропонована програма навчального курсу “Риторика” зорієнтована на потреби сьогодення – навчання ефективній технології комунікації, що є безумовним свідченням комунікативної компетентності сьогоденного студента — завтрашнього спеціаліста, і враховує сучасні наукові здобутки в осмисленні таємниць мистецтва словесного вираження і впливу на аудиторію. Програма складається із взаємопов’язаних і взаємозумовлених частин, які з урахуванням певної послідовності відтворюють логіко-структурну модель курсу. Частково навчальний матеріал курсу

(підготовка рефератів, повідомлень, тем практичних занять, доповідей, промов на конференціях тощо) пропонується для засвоєння студентам у процесі самостійної роботи. Вивчення курсу завершується складанням заліку у вигляді написання рефератів, доповідей і виголошення промов. Тематика та розподіл годин курсу «Риторика» можуть коригуватися відповідно до реальних умов викладання, базового рівня знань студентів, слухачів МАУП та громадськості.

Мета курсу: формування і розвиток у студентів мислительної, мовленнєвої комунікативної культури, вдосконалення і оптимізація ефективного мовленнєвого спілкування, навчання мистецтва створювати з урахуванням узусу і відповідної йому комунікативної спрямованості тексти різних жанрів насамперед в усній формі, а також практичне оволодіння навичками ораторського мистецтва, культурою вербального спілкування.

Завдання: Завданнями гуманістичної риторики як комплексної дисципліни, що вивчає умови і форми ефективної мисленнєво-мовленнєвої комунікації, є навчання мистецтву створювати з урахуванням узусу і відповідної йому комунікативної спрямованості тексти певних жанрів насамперед в усній формі, сприяти практичному оволодінню навичками ораторського мистецтва, культурою вербального спілкування.

Пререквізити: «Українська мова професійного спрямування», «Філософія», «Логіка».

Програмні компетентності:

Компетентність	Ступінь сформованості компетентності
Загальні:	
ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	Повністю. Співвідноситься з метою курсу
ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.	Повністю. Співвідноситься з метою курсу
ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.	Частково. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програми

Програмні результати навчання:

РН10. Вільно спілкуватись державною та іноземною мовами як усно, так і письмово, із застосуванням правничої термінології.

РН11. Мати базові навички риторики.

РН12. Доносити до респондента матеріал з певної правової проблематики доступно і зрозуміло.

Зміст навчальної дисципліни.

	Теми	лекції	Семінарські заняття
Модуль 1			
1.1.	Риторика як мистецтво і наука	4	4
1.2.	Ораторське мистецтво стародавнього світу	2	2
1.3.	Вітчизняна риторика та її витоки. Види та жанри публічного мовлення	2	2
Модуль 2			

1.4.	Основні засади ораторського мистецтва	2	2
1.5.	Підготовка оратора до публічного виступу	4	2
1.6.	Письмова підготовка оратора: планування, дотримання композиції, словесне вдосконалення тексту виступу	2	2
Всього: 90 год.			
Форма контролю: залік			

Форми і методи навчання.

Основними видами навчальних аудиторних занять є *лекції, семінарські заняття*.

При викладанні *лекційного матеріалу* передбачено поєднання таких форм і методів навчання, як лекції-бесіди, лекції-візуалізації.

Лекція-бесіда забезпечує безпосередній контакт викладача з аудиторією і дозволяє повернути Вашу увагу до найбільш важливих питань теми лекції, визначити у процесі діалогу особливості сприйняття навчального матеріалу. Ви маєте можливість обмірковувати поставлені запитання, робити самооцінку рівня своєї підготовки, навчитися самостійно формулювати висновки і узагальнення.

Лекція-візуалізація включає візуальну форму подачі лекційного матеріалу технічними засобами навчання. Читання такої лекції зводиться до розгорнутого або короткого коментування викладачем візуальних матеріалів, що переглядаються.

При проведенні семінарських занять передбачено поєднання таких форм і методів навчання як робота у малих групах, рольові ігри, дискусія, публічний виступ, групові проекти та кейс-завдання.

Ви працюєте з інформацією вдома, зокрема з використанням мережі Інтернет (див. рекомендовану літературу), під час занять виконуєте усні та письмові завдання, виступаєте з доповідями і презентаціями, підготовленими як групою так і індивідуально, моделюєте поведінку у конкретних професійних ситуаціях.

Форми та методи контролю.

Залік. Студенти готують теоретичні та практичні завдання. Тематика завдань має відображати проблематику та знання дисципліни.

Залік. оцінюється у 100 балів, на який виноситься весь обсяг навчальної дисципліни та розподіляються між кількістю питань.

Технічне й програмне забезпечення / обладнання – мультимедійний проектор та комп'ютер для проведення аудиторних занять, доступ студентів до Інтернету.

Система оцінювання та вимоги.

Оцінювання знань здійснюється відповідно до «Положення про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у ПрАТ «ВНЗ «МАУП» <https://drive.google.com/file/d/1ENRncPY-dU2qLke7awVKn1OdfG88Hg8D/view>

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	4	4	4	4
Відвідування семінарських занять	1	4	4	3	3
Робота на семінарському занятті	5	4	40	3	30

Виконання завдань для самостійної роботи	5	1	5	1	5
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25
Разом	-		78	67	
Максимальна кількість балів:	145				
145:100=1,45. Студент набрав X балів; Розрахунок: X:1,45 = загальна кількість балів.					

** Самостійна робота включає дослідження електронних джерел, пошук друкованих публікацій (наукові праці, статті у періодичних виданнях, документи, офіційні звіти, статистичні матеріали, законодавчі та інші нормативно-правові акти за дисципліною).

***Модульний контроль здійснюється у вигляді комплексної контрольної роботи, яка включає 10 тестових завдань, 2 теоретичних питання. Оцінюється 25 балів.

Критерії оцінювання: виконання тестових завдань – максимум 5 балів (0,5 балів за 1 правильну відповідь); теоретичні питання – 10 балів кожне.

Перелік питань, що виносяться на підсумковий контроль:

1. Що таке риторика та яке її значення в сучасному світі?
2. Які основні етапи становлення та розвитку риторики як науки?
3. Назвіть основні функції риторики.
4. Які існують види та жанри риторики? Наведіть приклади.
5. Що таке логос, етос та пафос як основні складові риторичного звернення?
6. Як оратор може ефективно використовувати логос у своїй промові?
7. Яким чином оратор формує та підтримує свій етос перед аудиторією?
8. Як емоційний вплив (пафос) допомагає оратору досягти своєї мети?
9. Які існують основні закони риторики?
10. Які етапи підготовки публічного виступу ви знаєте? Охарактеризуйте кожен з них.
11. Як правильно вибрати та сформулювати тему публічного виступу?
12. Які методи збору та систематизації матеріалу для публічного виступу є найбільш ефективними?
13. Як скласти план публічного виступу?
14. Які існують способи початку та закінчення публічного виступу? Наведіть приклади.
15. Які засоби встановлення контакту з аудиторією ви знаєте?
16. Як ефективно використовувати невербальні засоби комунікації під час виступу (міміка, жести, поза)?
17. Які існують основні вимоги до мови публічного виступу?
18. Які стилістичні фігури та тропи можуть зробити мову виступу більш виразною та переконливою? Наведіть приклади.
19. Як правильно використовувати наочні матеріали під час публічного виступу? Які існують методи запам'ятовування тексту виступу?
20. Як подолати хвилювання перед публічним виступом?
21. Які існують стратегії ефективної аргументації?
22. Які поширені логічні помилки слід уникати в аргументації? Наведіть приклади.
23. Як вести дискусію та полеміку? Які існують правила та прийоми?
24. Які особливості риторики в різних сферах професійної діяльності (наприклад, у юриспруденції, політиці, бізнесі)?
25. Проаналізуйте риторичні прийоми у відомій промові (на вибір). Які етичні аспекти слід враховувати оратору у своїй діяльності?
26. Як розвивати власні риторичні навички?
27. Які сучасні тенденції розвитку риторики ви можете назвати?
28. Яке значення має критичне мислення для ефективного оратора?

Шкала відповідності оцінок

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
68-74	D		
60-67	E	задовільно	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу:

- Передбачає роботу в команді.
- Клімат в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної самоіронії.
- Виконання завдань у встановлений термін.
- Відпрацювання пропущених занять можливе під час самостійної підготовки та консультацій викладача.
- Дотримання академічної доброчесності.
- Презентації та доповіді мають бути авторськими і оригінальними.

Оцінювання здобувача освіти орієнтовано на отримання балів за активність на семінарських заняттях, а також виконання завдань, які здатні розвинути практичні уміння та навички за які можуть бути, за рішенням викладача, нараховані додаткові (бонусні) бали (участь у круглих столах, наукових конференціях, які проводяться у Львівському інституті ПрАТ ВНЗ МАУП, олімпіадах та наукових конкурсах серед студентів).

Відпрацювання семінарського заняття за рішенням викладача може здійснюватися у формі опитування, тестування, виконання практичного завдання, розв'язання задачі з відповідної теми. В кінці вивчення змістовного модуля проводиться модульна контрольна робота. Результат модульної контрольної роботи для студента, який не з'явився на контрольні заходи, є нульовим. У такому разі, студент має можливість повторно виконати модульну контрольну роботу.

Рекомендовані джерела (література):

Основна (базова):

1. Нікітіна А.В., Барилова Г.К., Кравченко М.В. Риторика : навчальний посібник. Старобільськ, 2021. 99 с.
2. Риторика: навч.-метод. посібник / укл. Лариса Мафтин. Чернівці: Чернівецьк. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2020. 344 с.
3. Шинкарук В.Д., Теслюк В.М. Основи риторики: навчальний посібник. Київ: Видавництво Ліра-К, 2021. 320 с.
4. Шинкарук В. Д., Теслюк В. М. Риторика та ораторське мистецтво : навч. посіб. Київ : Ліра-К, 2021. 320 с.

Додаткова:

5. Берещак В. Комунікаційна стратегія в бізнесі. Як досягти максимуму в спілкуванні з аудиторією. Київ : Yakaboo Publishing, 2023. 200 с.
6. Дика Л. Є. Формування мовної компетентності у здобувачів освіти на уроках української мови. Суспільні трансформації і безпека: людина, держава, соціум : матеріали

доп. Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Львів, 04 січ. 2024 р.). Львів : Львів. ін-т ПрАТ «ВНЗ «МАУП», 2024. С. 30-35.

7. Дика Л. Є., Щербовських М. В. Вплив мовного середовища на соціалізацію та мовленнєвий розвиток. Суспільні трансформації: людина, держава, соціум : матеріали доп. Міжнар. наук.-практ. конф. (08 черв. 2023 р.). Львів : Львів. ін-т ПрАТ «ВНЗ «МАУП», 2023. С. 66-71.

8. Кацавець Р. С. Ораторське мистецтво : підручник. Київ : Алерта, 2021. 250 с.

9. Кацавець Р. С. Риторика і психологія : навч. посіб. Київ : Алерта, 2024. 234 .

10. Колотілова Н. А. Логіка і риторика : монографія. Київ : Центр учб. літ., 2021. 272 с.

11. Плотницька І. Ораторське мистецтво : навч. посіб. Київ : Центр учб. літ., 2022. 110 с.

12. Філоненко М. Психологія спілкування : підручник. Київ : Центр учб. літ., 2024. 224 с.

Електронні ресурси:

1. Офіційний портал Верховної Ради України: веб-сайт. URL: <https://rada.gov.ua/>
2. Проект сприяння академічній доброчесності в Україні : веб-сайт. URL: <https://saiup.org.ua/>

3. Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України: веб-сайт. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua>

4. OECD Reviews of Integrity in Education: Ukraine 2017. URL: <http://dx.doi.org/10.1787/9789264270664>.

V. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ «Риторика»

Разом: 90 год., 16 год. – лекції, 14 год. – семінаські заняття, самостійна робота – 60 год.

Кількість балів	145 балів					
Модулі	Змістовий модуль I			Змістовий модуль II		
Назва модуля	Теоретичні засади риторики (78)			Робота над публічним виступом. Оратор та аудиторія (67)		
Лекції	1-2 (2 бал)	3 (1 бал)	4 (1 бал)	5 (1 бал)	6-7 (2 бали)	8 (1 бал)
Теми лекцій	Риторика як мистецтво і наука	Ораторське мистецтво стародавнього світу	Вітчизняна риторика та її витоки. Види та жанри публічного мовлення	Основні засади ораторського мистецтва	Підготовка оратора до публічного виступу	Письмова підготовка оратора: планування, дотримання композиції, словесне вдосконалення
Семінарські заняття	1-2 (2 бал)	2 (1 бал)	2 (1 бал)	5 (1 бал)	6, 7 (1 бал)	8 (1 бал)
Теми семінарських занять	Риторика як мистецтво і наука	Ораторське мистецтво стародавнього світу	Вітчизняна риторика та її витоки. Види та жанри публічного мовлення	Основні засади ораторського мистецтва.	Поняття про ораторський стиль (аристотелівський, квінтіліанівський, індивідуальний / оригінальний)	Письмова підготовка оратора: планування, дотримання композиції, словесне вдосконалення тексту виступу
Самостійна робота	1 (5 балів)			1 (5 балів)		
Поточний контроль	модульна контрольна робота №1 (25 балів)			модульна контрольна робота №2 (25 балів)		
Підсумковий контроль	Розрахунковий коефіцієнт: 1,45					